Raadsvoorstel gemeente Coevorden

Datum raadsvergadering	5 en 10 november 2026
Versie	1
Agendapunt	6.1
Naam rapporteur	R. Peters
Rv.nr.	2141
Openbaar	Ja
Portefeuillehouder	H. Kerkdijk
Onderwerp	Begroting 2027 en de meerjarenbegroting 2028-2030
Voorgesteld besluit	1. de programmabegroting 2027 vast te stellen (inclusief de rapportage "in één oogopslag"); 2. kennis te nemen van de meerjarenbegroting 2028-2030; 3. de nieuwe ontwikkelingen en daarmee samenhangende budgetten vast te stellen.

Aan de raad,

Inleiding
In het kader van de stuur- en verantwoordingscyclus bieden wij uw raad de programmabegroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030 (voortaan afgekort als 'de begroting') ter vaststelling aan. De basis voor deze begroting is gelegd in de Kaderbrief 2027 die uw raad op 25 juni jl. ter kennisgeving heeft vastgesteld.

Voorgesteld besluit:

1. de programmabegroting 2027 vast te stellen (inclusief de rapportage "in één oogopslag');
2. kennis te nemen van de meerjarenbegroting 2028-2030;
3. de nieuwe ontwikkelingen en daarmee samenhangende budgetten vast te stellen.

Toelichting op het voorgesteld besluit

Bestuurlijke duiding bij de begroting 2027: Van inzicht naar keuzes

Het wordt voor gemeenten steeds lastiger om de begroting structureel sluitend te krijgen en tegelijkertijd financieel gezond te blijven. Ook Coevorden staat voor deze opgave. Tegen deze achtergrond heeft deze begroting een sober karakter. Het college kiest ervoor om op dit moment geen aanvullende lastenverzwaringen voor inwoners en ondernemers door te voeren ten opzichte van de kaderbrief 2027. Tegelijkertijd worden geen extra middelen vrijgemaakt voor nieuwe beleidskeuzes. Met deze aanpak kiezen we bewust voor financiële terughoudendheid. Zo voorkomen we dat nieuwe structurele verplichtingen worden aangegaan zonder voldoende inzicht in de financiële gevolgen op langere termijn. Deze keuze betekent niet dat we onze ambities loslaten. Integendeel: zij onderstreept het belang van scherpe prioriteiten en een zorgvuldige afweging van wat we doen, wat we blijven doen en waar andere keuzes nodig zijn. Alleen zo kunnen we onze maatschappelijke opgaven verbinden aan een financieel verantwoord beleid.

Een veranderende financiële en bestuurlijke context
Naast de ontwikkeling van onze eigen financiën hebben we te maken met landelijke ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op de taken, verantwoordelijkheden en financiële positie van gemeenten. De financiële verhouding tussen Rijk en gemeenten en de balans tussen taken, bevoegdheden,

verantwoordelijkheden en beschikbare middelen zijn daarbij belangrijke thema's. Ook het rapport van de Studiegroep Interbestuurlijke Verhoudingen onder leiding van Han Polman geeft richting aan deze discussie.
Ook binnen het jeugddomein zijn de financiële en bestuurlijke kaders volop in ontwikkeling. De vorming van de nieuwe gemeenschappelijke regeling, ontwikkelingen in wet- en regelgeving en de verwachte uitkomsten van de deskundigencommissie onder leiding van Tamara van Ark kunnen gevolgen hebben voor de inrichting, uitvoering en financiering van de jeugdzorg. Deze ontwikkelingen maken dat het niet verstandig is om nu vooruit te lopen op structurele financiële keuzes waarvan de toekomstige kaders nog niet volledig duidelijk zijn. We volgen deze ontwikkelingen nauwgezet en betrekken de financiële en inhoudelijke consequenties bij de verdere uitwerking van onze financiële strategie en de Kaderbrief 2028.

Financieel actieplan
De financiële uitdaging vraagt om een realistische en financieel verantwoorde koers. De centrale vraag is hoe we onze structurele baten en lasten duurzaam met elkaar in evenwicht houden. Dat vraagt om inzicht in ons bestaande beleid, scherpe prioriteiten en het vermogen om keuzes te maken. Daarom brengen we de komende periode binnen alle portefeuilles het bestaande beleid, de beschikbare middelen, financiële verplichtingen en aanwezige keuzeruimte in beeld. Daarbij betrekken we nadrukkelijk de verdere uitvoering van het coalitieakkoord. In het coalitieakkoord 2026-2030 "Samen bouwen aan een sterke toekomst" is onder andere opgenomen dat de huidige bestemmingsreserves met in totaal € 6 miljoen worden verminderd en dat hiervoor incidentele investeringen worden gedaan. Dit wordt verder uitgewerkt in dit actieplan.
We kijken niet alleen naar besparingsmogelijkheden, maar ook naar de maatschappelijke effectiviteit en financiële houdbaarheid van beleid op langere termijn. In de Kaderbrief 2028 brengen we deze inzichten samen in een integrale financiële strategie. Daarnaast werken we een afzonderlijke strategie voor de toeristenbelasting uit, zodat toekomstige keuzes hierover kunnen worden gemaakt binnen een bredere financiële en beleidsmatige afweging.

Met deze begroting zetten we een eerste noodzakelijke stap. We kiezen voor financiële discipline en bestuurlijke verantwoordelijkheid en werken tegelijkertijd aan de keuzes die nodig zijn om onze ambities voor de komende jaren duurzaam waar te maken.

Kaderbrief 2027
Tijdens de behandeling van de Kaderbrief 2027 in juni 2026 heeft uw gemeenteraad zowel concrete toezeggingen gevraagd als aandachtspunten en aanbevelingen meegegeven voor de verdere uitwerking van de begroting.

Het college heeft de twee gedane toezeggingen betrokken bij de totstandkoming van de Programmabegroting 2027. Dit betreft:

1. Inzicht in de besteding van middelen en de relatie met de OZB. Naar aanleiding van vragen van het CDA heeft de portefeuillehouder Financiën toegezegd om, in overleg met de nieuwe portefeuillehouder Financiën, inzichtelijk te maken hoe gemeentelijke middelen worden besteed en hoe dit zich bijvoorbeeld verhoudt tot de hoogte van de OZB. Deze toezegging is uitgewerkt in de begroting in de paragraaf Lokale heffingen. Hiermee is de toezegging uitgewerkt en in het financieel actieplan komen wij ook nog verder te spreken over de OZB.
1. Inkoop- en aanbestedingsbeleid. Naar aanleiding van opmerkingen en vragen van BBC2014 heeft de portefeuillehouder Financiën toegezegd om in de Programmabegroting 2027 een paragraaf over het inkoop- en aanbestedingsbeleid op te nemen. Deze toezegging is verwerkt in een afzonderlijk hoofdstuk Inkoop en aanbesteding binnen de paragraaf Bedrijfsvoering.

Naast deze toezeggingen heeft de raad tijdens de behandeling van de Kaderbrief verschillende aandachtspunten, aanbevelingen en ambities meegegeven voor de verdere uitwerking van de begroting. Deze inbreng is betrokken bij de totstandkoming van de begroting en bij de keuzes en prioriteiten van het college. De inbreng is daarbij niet één-op-één overgenomen, maar gewogen in samenhang het nog verder uit te werken van het coalitieakkoord, de financiële positie van de gemeente en de ontwikkelingen binnen de verschillende beleidsterreinen. Voor de verdere ontwikkeling van de Sturen & Verantwoorden-cyclus (S&V) heeft de raad concrete aanbevelingen meegegeven over onder meer de wijze waarop de raad in de toekomst beter in positie kan worden gebracht. De uitwerking hiervan is opgenomen onder het thema Sturen & Verantwoorden in programma 6.

Op deze wijze is de inbreng van de raad uit de Kaderbriefbehandeling betrokken bij de Programmabegroting 2027 en bij de verdere ontwikkeling van de sturen- & verantwoordencyclus.

Financieel meerjarenperspectief en nieuwe ontwikkelingen
In deze begroting 2027-2030 zijn de denkrichtingen uit deze kaderbrief uitgewerkt en zijn de nieuwe ontwikkelingen opgenomen die invulling geven aan de ambitie van de gemeente Coevorden. Daarnaast hebben we het overzicht van de incidentele baten en lasten ter consultatie voorgelegd aan de provincie en de bevindingen verwerkt in deze begroting. Op basis hiervan ziet het structurele begrotingssaldo voor de komende jaren er als volgt uit:

STRUCTUREEL BEGROTINGSSALDO				
(bedragen x € 1.000)	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Saldo meerjarenraming	791	236	-1.802	-3.338
Saldo begrotingsruimte	**791**	**236**	**-1.802**	**-3.338**
Incidentele baten en lasten				
Incidentele baten	-109			
Incidentele onttrekkingen aan de reserves	-2.690	-3.275	-2.358	-250
Incidentele lasten	1.695	372	450	250
Incidentele stortingen in de reserves	1.000	1.000	1.000	1.000
Saldo incidentele baten en lasten	**-104**	**-1.903**	**-908**	**1.000**
Structureel begrotingssaldo	**687**	**-1.667**	**-2.710**	**-2.338**

Voor het jaar 2027 laat de begroting een structureel financieel evenwicht zien. We voldoen hiermee aan de eis van de provincie voor een sluitende begroting in 2027. Zoals in de inleiding is aangegeven zullen we in 2027 zorgvuldige afwegingen moeten maken om ook in de komende jaren financieel in evenwicht te blijven.

Voor 2027 willen we hierbij uw raad voorstellen om de volgende nieuwe ontwikkelingen vast te stellen:

Nieuwe Ontwikkelingen					
	(Bedragen x € 1.000)				
Nr.	**Onderwerp**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
	Programma 1 Bouwen voor de samenleving				
1	Locatieverkenning en haalbaarheid bedrijventerrein Geesbrug	125	-	-	-
2	Uitbreiding bedrijventerrein 't Kleine veld in Dalen	150	-	-	-
3	De starterslening wordt in 2027 voortgezet (budgetneutraal)	-	-	-	-
	Programma 2 Duurzaamheid				
	Programma 3 Samen				
4	Pilot Zorgzame gemeenschappen	85	-	-	-
5	Incidentele verhoging exploitatiebijdrage zwembaden	200	-	-	-
6	Veiligheid in de binnenstad en stationsgebied	40	-	-	-
	Programma 4 Eigenheid dorpen en wijken				
	Programma 5 Fundering voor de toekomst				
	Totaal	**600**	**-**	**-**	**-**

Een verdere uitwerking is opgenomen in het hoofdstuk “financieel meerjarenperspectief en nieuwe ontwikkelingen”.

De begroting staat met een overzichtelijke opmaak in het portaal https://financien.coevorden.nl. Hier vindt u alle S&V-documenten. Onder de button ‘Programmabegroting’ verschijnen de rapportages van afgelopen jaren. De onderste is de begroting 2027.
U kunt ook in de rechterbovenhoek ‘bijlagen’ aanklikken. Dan verschijnt de link naar de PDF-versie. Deze gaat hierbij ook als bijlage. Deze is echter minder overzichtelijk en oogt omvangrijker.

Argumenten
1.1 De keuzes in de kaderbrief zijn in deze begroting uitgewerkt.
Bij de kaderbrief 2027 zijn denkrichtingen meegegeven. Deze zijn uitgewerkt in de voorliggende begroting. Deze 'primaire begroting' is in het eerste jaar wel en in latere jaren nog niet sluitend.

1.2 Het vaststellen van de programmabegroting en meerjarenraming is een bevoegdheid van uw raad.
In artikel 190 van de Gemeentewet is vastgelegd dat het college jaarlijks een begroting opstelt en aanbiedt aan de gemeenteraad. De raad stelt deze vast. Tevens stelt het college de meerjarenraming op. Deze is indicatief.

1.3 Het beschikbaar stellen van investeringskredieten is een bevoegdheid van uw raad.
Een meerjarig overzicht van alle kredieten voor 2027 tot en met 2030 is opgenomen in bijlage 1 en 2 van de begroting.

1.4 Het beschikken over reserves en voorzieningen is een bevoegdheid van uw raad.
Mutaties in reserves en voorzieningen zijn een expliciete bevoegdheid van uw gemeenteraad. Het meerjarige overzicht van alle mutaties is opgenomen in bijlage 3 van de begroting.

3.1 De nieuwe ontwikkelingen leiden tot wijziging in investeringen, kosten en baten. Dit vraagt om goedkeuring van uw raad.
In de begroting staat meteen na de samenvatting het hoofdstuk 'financieel meerjaren perspectief en nieuwe ontwikkelingen'. Daar worden de nieuwe ontwikkelingen toegelicht met de betreffende investeringen, kosten en baten. De financiële middelen voor deze nieuwe ontwikkelingen vallen binnen de financiële structurele ruimte voor 2027.

3.2 De solvabiliteit voldoet aan het bijgestelde beleid
Bij de kaderbrief 2026 heeft uw raad als ondergrens voor de solvabiliteit 20% gesteld. Dit komt overeen met de grens die de toezichthouder hanteert. Bij de actualisatie van de financiële verordening voor 2027 zullen de uitgangspunten voor de komende jaren worden opgenomen.

Opmerkingen
n.v.t.

Kosten, baten, dekking
Zie toelichting hierboven.

Communicatie
De begroting wordt actief extern gepubliceerd. Hiervoor wordt ook een 'rapportage in een oogopslag' gemaakt. De begroting is openbaar. Deze is voor iedereen te raadplegen in het S&V-portaal. Na goedkeuring door de Raad zal over worden gegaan tot publicatie.
Na vaststelling zullen wij de begroting inclusief de besluitvormende documenten (raadsvoorstel en eventuele moties en/of amendementen) naar de toezichthouder, de provincie Drenthe, verzenden. Hiermee voldoen wij aan de deadline van 15 november 2026.

Bijlagen

- programmabegroting 2027 en meerjarenbegroting 2028-2030;
- rapportage "in één oogopslag".

Burgemeester en wethouders van Coevorden,

de gemeentesecretaris	de burgemeester
K. Brinks	R. Bergsma